

Hivatkozási szám a TAB ülésén:
1. (T/9380)

A bizottság
kormánypárti
tagjainak javaslata.

Javaslat módosítási szándék megfogalmazásához
a Törvényalkotási bizottság számára
**a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény módosításáról
szóló, az Országgyűlés által 2016. március 1-jén elfogadott, a köztársasági elnök
által alaptörvény-ellenesség miatt visszaküldött törvényhez**

1. A bizottság a törvény 4. §-ának a következő módosítását javasolja:

„4. §

Az MNBtv. 162. §-a a következő (3)-~~([7]5)~~ bekezdéssel egészül ki:

[(3) Az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság és az MNB által létrehozott alapítvány közérdekű és közérdekből nyilvános adatainak megismerése és közzététele tekintetében az Infotv. és a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény szabályait az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(4) Az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságnál az MNB alapvető feladatával kapcsolatban kezelt, keletkezett vagy rögzített adat megismerésére a 137. § (2) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.]

[(5)3] Az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság által az MNB bármely feladatának ellátásával kapcsolatban kezelt azon adat, **[amennyiben annak] amelynek megismerése az Infotv. 27. § (2) bekezdés e) pontja szerinti központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdeket sértene, az MNB vagy az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság általi nyilvánosságra hozataláig, de legfeljebb az adat keletkezésétől számított tíz évig nem nyilvános.**

[(6)4] Az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság és ezen gazdasági társaság által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás által kezelt üzleti tevékenységgel kapcsolatos azon adat, amelynek más által történő megismerése az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság vagy ezen gazdasági társaság által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás üzleti tevékenysége szempontjából aránytalan sérelmet jelentene, nem ismerhető meg. Aránytalan sérelemnek minősül az, ha az adat más

általi megszerzése, hasznosítása, másokkal való közlése vagy nyilvánosságra hozatala az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság vagy ezen gazdasági társaság által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás bármely versenytársát indokolatlan előnyhöz juttatná.

[(7) Az MNB által létrehozott alapítvány vonatkozásában csak az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó adat – ideértve az alapító okiratot, az alapítványi cél megvalósításához szükséges, az alapító okiratban vállalt vagyoni juttatás teljesítésére vonatkozó adatot – nyilvános, az alapítvány által kezelt egyéb adat kizárólag az egyesületi jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: Ectv.) közhasznú szervezetekre vonatkozó rendelkezései szerint ismerhető meg az Ectv. 29. § (4) bekezdésének, 29. § (6) bekezdésének második fordulata és 37. §-ának alkalmazása kivételével.]

(5) Az MNB által létrehozott alapítvány gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi.”

2. A bizottság a törvény 5. §-ának a következő módosítását javasolja:

„5. §

Az MNBtv. 54. alcíme a következő 183/G. §-sal egészül ki:

„183/G. § (1) A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2016. évi ... törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.2.) megállapított 49. § (1), (1a), (4)-(7) bekezdését, valamint 60. § (1a) bekezdését a Módtv.2. hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.

(2) A Módtv.2.-vel megállapított 149. § (1)-(3) és (5)-(6) bekezdését a Módtv.2. hatálybalépését követő naptári hónap első napjától kell alkalmazni.

[(3) A Módtv.2.-vel megállapított 162. § (3)-(7) bekezdését a Módtv.2. hatálybalépését megelőzően benyújtott, közérdekű adat megismerése iránti igénnyel összefüggésben a Módtv.2. hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban, valamint a Módtv.2. hatálybalépését megelőzően keletkezett adatok tekintetében is alkalmazni kell.]”

INDOKOLÁS

1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Országgyűlés 2016. március 1-jei ülésnapján elfogadott, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló törvény (a továbbiakban: Törvény) 4. §-ának a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) 162. § (4) és (7) bekezdését megállapító rendelkezései alaptörvény-ellenesek. A bizottság ennek megfelelően az alaptörvény-ellenes rendelkezések és az azzal szorosan összefüggő szövegrészek törlésére, pontosítására tesz javaslatot.

Az Alkotmánybíróság a 8/2016. (03. 31.) AB határozatában rögzítette, hogy a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot – az adatfajták meghatározásával – törvény az Infotv. 27. § (2) bekezdésében felsorolt okok miatt korlátozhatja. „A MNB tv. 162. § új (4) bekezdése azonban nem tartalmazta, hogy az adatok nyilvánosság elől történő elzárásának mi az indoka és a jogalkotó nem határozta meg, hogy milyen érdekből van szükség az adatnyilvánosság korlátozására.” Így „bár nem kizárt, hogy az MNB gazdasági társaságai által kezelt egyes közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozása alkotmányosan igazolható, ugyanakkor a Törvénnyel bevezetett korlátozás szükségessége nem állapítható meg.” Erre figyelemmel a módosító javaslat törli az MNB tv. 162. § új (4) bekezdését.

A jogalkotó az AB határozatban foglaltaknak megfelelően hangsúlyozni kívánja, hogy a törvényi korlátozások csak az Infotv. rendelkezéseivel összhangban értelmezhetőek és alkalmazhatóak. Ennek érdekében a módosító javaslat az MNB tv. – Törvény által megállapított – 162. § (3) bekezdésének törlésére tesz javaslatot ezáltal egyértelműsítve, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvénynek az adatok kezelésére vonatkozó rendelkezéseit ott, ahol az MNB tv. eltérő rendelkezést nem állapít meg, ugyanúgy alkalmazni kell. Fontos továbbá felhívni a figyelmet arra, hogy az MNB tv. – Törvény által megállapított – 162. § (5) bekezdésének a közérdekű adatok korlátozására vonatkozó rendelkezését nem lehet korlátlanul, blanketta módon alkalmazni. A közfeladatot ellátó szervnek ugyanis alapvető kötelezettsége, hogy a közérdekű adatigénylés teljesítésének megtagadását megfelelő indokolással támassza alá, és ezt egyedi elbírálással tegye a megfelelő ténybeli és jogi hivatkozással. Ennek megfelelően – a 8/2016. (03. 31.) AB határozattal összhangban – pontosításra kerül a fenti rendelkezés: csak azon adat nem hozható nyilvánosságra, amely megismerése központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdeket sértene.

Az MNB többségi vagy kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság vagy ezen gazdasági társaság által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény szerint közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozás kezelhet olyan típusú adatokat, amelyek megkérdőjelezhetetlenül az üzleti titok körébe tartoznak. Ezek tekintetében a jogalkotó egy olyan szabályt alkotott, amely a jogalkalmazó számára támpontot nyújt annak mérlegelésében, hogy valamely közérdekből nyilvános adat megismeréséhez vagy az üzleti titok megismeréséhez fűződik-e nagyobb érdek (közérdekűségi teszt).

Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az információszabadság nem korlátozhatatlan alapjog, azonban „a közpénzzel gazdálkodó és közfeladatot ellátó MNB-alapítványok által kezelt adatok vonatkozásában a Törvénnyel bevezetett korlátozás szükségessége jelen formájában nem támasztható alá”, ezért a módosító javaslat az ezzel kapcsolatos rendelkezést törli, továbbá ezzel

összefüggésben garanciális jellegű szabályként előírja, hogy az MNB által létrehozott alapítvány gazdálkodását az Állami Számvevőszék jogosult ellenőrizni. A rendelkezés az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 3. § (1) bekezdésén alapul, mely külön törvényi feladat-meghatározás által is állapíthat meg az Állami Számvevőszék részére feladatot. A Számvevőszék jogállása szerint az Országgyűlés ellenőrző szerve, ellenőrző tevékenységét az Alaptörvénynek és a törvényeknek alárendelten végzi. A Számvevőszék ellenőrzési tevékenysége során minden más szervezettől független, mely hatékony ellenőrzési tevékenységet tesz lehetővé az MNB által létrehozott alapítvány gazdálkodásának ellenőrzése során.

2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Törvény 5. §-ának az MNB tv. 183/G. § (3) bekezdését megállapító rendelkezése az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett visszaható hatályú jogalkotás tilalmának sérelme miatt szintén alaptörvény-ellenes, ezért a bizottság a rendelkezés elhagyását javasolja.